

[Fin](#)

[Sve](#)

[Eng](#)

**Sensitiivisyysmalli
juridiikan ammattilaisille**

 Valitse sivu

Vammaisen uhri +

Ohjeet –

Vammaisen tai kehitysvammaisen uhrin kohtaaminen. Katso myös yleisohjeet kaikkia uhreja varten [Traumatisoituminen-osiosta](#).

Ohjeita vammaisen uhrin erityistarpeiden huomioimiseksi poliisille ja oikeudenkäyntiin

1. Jos et tiedä, miten uhrin vamma tulee ottaa huomioon, kysy asiaa henkilöltä itseltään.
2. Järjestä rauhallinen, häiriötön tilanne ja varaa riittävästi aikaa.
3. Poista vammaisen henkilön toimintaa haittaavat esteet mahdollisuuksien mukaan. Esimerkiksi pyörätuolilla liikkumista haittaavat huonekalut.
4. Uhri on pääosassa, vaikka hänellä olisi tukenaan avustaja, tukihenkilö tai tulkki. Keskustele suoraan uhrin kanssa ja suuntaa katseesi ensisijaisesti häneen.
5. Tukihenkilö tai avustaja voi helpottaa uhrin osallistumista asian selvittelyyn. On hyvä, jos uhrilla on tukenaan sama henkilö koko prosessin ajan.
6. Selvitä, onko teossa käytetty hyväksi sitä, että seksuaalirikoksen uhri on ollut vammaisuuden vuoksi kykenemätön puolustamaan itseään tai muodostamaan tai ilmaisemaan tahtoaan.
7. Enemmän [traumatisoitumisesta](#)

Ohjeita kehitysvammaisen uhrin erityistarpeiden huomioimiseksi poliisille ja oikeudenkäyntiin

1. Käytä selkeää kieltä ja konkreettisia ilmaisuja. Käsittele vain yhtä asiaa kerrallaan.
2. Varmista, että olet tullut ymmärretyksi. Tee sisältöön liittyviä kysymyksiä ja toista viestisi ydinasia.

3. Tue vuorovaikutusta. Esimerkiksi piirtäminen tai kuvat voivat selkeyttää viestiäsi ja auttaa uhria ilmaisemaan itseään.

4. Uhrin ennestään hyvin tunteva henkilö voi olla tukena asian selvittelyssä. Tukija auttaa sinua ja uhria ymmärtämään toisianne sekä tukee uhria. On tärkeää, ettei tukija syyllistä uhria tapahtuneesta.

5. Selvitä, onko teossa käytetty hyväksi sitä, että seksuaalirikoksen uhri on ollut vammaisuuden vuoksi kykenemätön puolustamaan itseään tai muodostamaan tai ilmaisemaan tahtoaan.

6. Enemmän [traumatisoitumisesta](#)

Lisätietoa vammaisuudesta

Eri vammaisjärjestöjen sivuilta, esimerkiksi neurologisista vammoista sivuilta www.nv.fi

Kehitysvammaisuudesta tietoa sivustoilta www.kvtl.fi ja www.verneri.net.

Lisätietoa kommunikaation tukemisesta esimerkiksi kuulustelutilanteessa sivustolta www.papunet.net.

Koonnut:

Päivi Vilkki, varatuomari, projektivastaava, Senja-projekti 2009-2011, Raiskauskriisikeskus Tukinainen, Tukinainen ry, rahoittajana Raha-automaattiyhdistys ry

Muutokset:

Katriina Sorsa, varatuomari, projektikoordinaattori, www.senjanetti.fi -hanke 2017-2018, Raiskauskriisikeskus Tukinainen, Tukinainen ry, rahoittajana oikeusministeriö